

1
Nový Eurobarometr:
Češi vnímají EU
pozitivněji, vadí jim
inlace

2
Sankce EU: Obr, nebo
trpaslík?

Přehled evropských
vesmírných aktivit za
duben 2022

4
Projekt
francouzského
předsednictví: 27
evropských žen, 27
jedinečných příběhů

Evropané schvalují
reakci EU na válku na
Ukrajně

5
Eurozprávy z regionů

Eurolisty květen 2022

Vážení čtenáři, květnové Eurolisty nabízí pestrou tematickou mozaiku. Na úvodní stránce se můžete dočíst o výsledcích pravidelného průzkumu veřejného mínění Eurobarometr, který mapuje názory obyvatel zemí evropské sedmadvacítky. Kromě obecného průzkumu informujeme i o speciálním Eurobarometru, který zkoumal, jak Evropané vnímají reakci EU na dění na Ukrajině. S tím souvisí sankce ze strany EU vůči Rusku - teoretický vzhled do nich vám poskytne text na druhé straně. Zatímco dění na zemském povrchu budí obavy, velké úspěchy zaznamenává evropské úsilí v kosmu. Přečtěte si náš pravidelný podrobný přehled vesmírných aktivit. Pozitivní je i projekt francouzského předsednictví, který prezentuje 27 mimořádných žen ze 27 členských zemí EU. Druhá část vydání patří jako vždy dění v regionech a zejména reportážím z online debat, pořádaných v rámci příprav na české předsednictví. Příjemné čtení!
Petr Pospíšil, editor

AKTUALITY Z EU

Nový Eurobarometr: Češi vnímají EU pozitivněji, vadí jim inflace

Byly zveřejněny výsledky pravidelného celoevropského průzkumu Eurobarometr, mapujícího veřejné mínění ve všech zemích evropské sedmadvacítky. Dotazování se realizovalo na přelomu ledna a února letošního roku, probíhalo online a v České republice zahrnovalo reprezentativní vzorek čítající 1020 respondentů.

Výrazný vzestup nastal u vnímání Evropské unie mezi Čechy. U 45 procent respondentů EU vyvolává pozitivní obraz, což je více než průměr evropské sedmadvacítky. Naopak v otázce podpory společné evropské měny u Čechů stále převažuje odmítavý postoj k euru (43 procent dotázaných euro podporuje, 57 procent je proti němu). Ohledně celkového vnímání Evropské unie 74 procent Čechů vnímá, že jsou občany Evropské unie.

43 procent dotázaných Čechů si myslí, že jsou informováni dobře, zatímco zbývajících 57 procent s tímto výrokem nesouhlasí. Ve srovnání s ostatními členskými zeměmi jde rovněž o pozitivnější obraz, neboť ve zbytku EU si dobře informovaná připadá pouze lehce nad třetinu respondentů (35 procent).

Čeští respondenti v nejnovějším průzkumu Eurobarometru prokázali rovněž relativní obeznamnost s problémem dezinformací. 92 procent českých dotázaných – o 11 procent více než celounijní průměr – se ztotožňuje s výrokiem, že existence zpráv zkreslujících realitu či obsahujících falešné informace představuje problém pro demokracii. Více než dvě pětiny (82

procent) českých respondentů rovněž uvedly, že se s dezinformacemi setkávají často.

Několik otázek směřovalo ke koronavirové pandemii a k tomu, jak respondenti hodnotí reakci EU na ni. Mírná většina Čechů (53 procent ku 47) konstatovala, že věří Evropské unii, že učiní správná rozhodnutí ve svém postupu proti pandemii covid-19 a jejím dopadům. Na dotaz, kdy se tuzemská ekonomika z dopadů pandemie zotaví, uvedly necelé čtyři pětiny Čechů, že v roce 2023 či později.

Průzkum Eurobarometr rovněž zkoumal, do jaké míry se změnila situace respondentů během předchozího období poznamenaného pandemií koronaviru. Vzdor všem problémům převažující většina Čechů (85 %) označuje finanční situaci své domácnosti za celkově dobrou. Svoji osobní pracovní situaci pak pozitivně hodnotí dokonce 88 procent českých respondentů. V obou případech se jedná o výrazně optimističtější vnímání oproti průměru všech členských zemí.

Zajímavé informace skýtá rovněž pohled na to, která témata Češi i ostatní obyvatelé Evropské unie pokládají za nejpálčivější. Žebříčku vévodí inflace a růst cen, což je oblast, která je ještě citelněji vnímána Čechy než ostatními Evropany. Ti se naopak ve větší míře obávají, přijde-li řeč na zdraví, změnu klimatu či nezaměstnanost. Čechy dále ve větší míře trápí energetika, nedostupné bydlení či veřejný dluh.

Autor: Euroskop, Evropská komise

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

BRNO

Věda, výzkum, inovace: Budoucnost v EU

Kdy? 18.5., od 18:00
Kde? online - viz facebook Eurocentra Brno

Euweekend

Kdy? 27.5.-29.5.
Kde? Penzion Zahrada, Lipová 166/26, Brno

JIHLAVA

Budoucnost lesů na Vysočině - poučili jsme se z kůrovcové kalamity?

Kdy? 17.5., 17:00-18:30
Kde? Muzejní kavárna Jihlava (Malovaný sál), Masarykovo náměstí 1224/55, Jihlava

EuropaSecura Jihlava: krajské kolo soutěže pro SŠ

Kdy? 18.5.
Kde? Budova SPÚ (zasedací místnost), Fritzova 4260/4, Jihlava

KARLOVY VARY

Česko-německé fórum mladých

Kdy? 13.5., 9:00-14:00
Kde? Gymnasium Markneukirchen, Sasko, SRN

Francouzský večer

Kdy? 27.5., 17:00-22:00
Kde? Kino a kavárna Drahomíra, Vítězná 50, Karlovy Vary

LIBEREC

Soutěžní kvíz: Jednotní v rozmanitosti

Kdy? do 31.5.
Kde? online - více informací viz web Europe Direct Liberec

Sankce EU: Obr, nebo trpaslík?

Ekonomické sankce se v posledních týdnech opět dostaly do společenské debaty po dlouhém období, ve kterém vůči němu, kvůli jejich častému používání, jako by široká veřejnost znechtivěla. V současné době se tento nástroj zahraniční politiky jeví jako jeden z mála způsobů, jak projevit nesouhlas s ruskou agresí na Ukrajině, a zároveň nerozšířit konflikt do Evropy, poťazmo světa.

Ve spojitosti se sankcemi se člověku nejčastěji vybaví Evropská unie a Spojené státy, tedy vyspělé západní země. Přestože Spojené státy mají mnohem delší historii používání tohoto nástroje, už také protože Evropská unie vznikla téměř po dvou stech letech později, EU si i tak vytváří vlastní přístup k ekonomickým sankcím.

Na pomezí tvrdé a měkké síly

Při zkoumání mezinárodních vztahů se často jejich nástroje dělí na tzv. hard power (tvrdou sílu) a soft power (měkkou sílu). Tento pojem zavedl politolog a teoretik mezinárodních vztahů Joseph Nye. Obecně platí, že hard power zahrnuje vojenské a ekonomické prostředky, soft power zase diplomacii, kulturu a historii. Už z tohoto rozdělení je přirozené zařadit ekonomické sankce do první skupiny.

V případě Evropské unie to však není tak jednoznačné. Ta se totiž snaží tento nástroj držet někde mezi oběma pojmy. To dosvědčuje i

Přehled evropských vesmírných aktivit za duben 2022

Přinášíme vám přehled nejzajímavějších událostí z oblasti evropského vesmírného výzkumu za měsíc duben.

Výzkum vesmíru a vývoj nových kosmických technologií nabývá v současné době stále většího významu. Evropská unie proto považuje kosmický výzkum za důležité téma a vynakládá velké úsilí na zdokonalování svých kapacit v této oblasti. Centrem těchto snah je Praha, kde sídlí Agentura EU pro vesmírný program (EUSPA). Spolu s agenturou EUSPA zajišťuje provoz evropských vesmírných programů Evropská kosmická agentura (ESA) – mezinárodní organizace, která sdružuje 22 evropských států včetně Česka a funguje na mezivládním principu. Její součástí jsou i nečlenské státy EU Norsko a Švýcarsko. Agentura provozuje kosmodrom v Kourou ve Francouzské Gyaně, odkud startují evropské rakety na oběžnou dráhu.

28.4.2022

Astronautka agentury ESA Samantha Cristoforetti dorazila spolu s kolegy z NASA Kjellem Lindgrenem, Robertem Hinesem a Jessicou Watkins na Mezinárodní vesmírnou

samotné označení, které EU sankcím dala. Restriktivní opatření (sankce), tak se dočtete o tomto nástroji v oficiálních dokumentech Unie i na webových stránkách.

Ekonomický obr, politický trpaslík a vojenský červ

Svou autonomní sankční politiku zavedla Evropská unie až v 80. letech, do té doby přijímala pouze sankce uvalené Organizací spojených národů (OSN). Potom, co Maastrichtská smlouva vešla v platnost, EU začala věnovat větší pozornost svému konceptu sankcí, jejichž cílem je kromě změny politiky nebo chování sankciovaného aktéra také snaha udržet mezinárodní mír a bezpečnost, předcházet konfliktům, podporovat demokracii, právní stát a chránit lidská práva a zásady mezinárodního práva.

Bývalý belgický ministr zahraničí Mark Eyskens řekl o EU v roce 1991, že je to „ekonomický obr, politický trpaslík a vojenský červ.“ Zdali po třiceti letech platí o Evropské unii to samé, o tom by se dalo debatovat. Nicméně možná právě i toto balancování mezi obrem a trpaslíkem, co se týče ekonomických sankcí, by se dalo přirovnat ke snaze udržet sankce někde mezi hard a soft power.

Autorka: Lucie Nalejvačová, Euroskop

stanici (ISS).

Čtyři astronauti, společně známí jako Crew-4, odletěli ve středu 27. dubna 09:52 SELČ z Kennedyho vesmírného střediska NASA na Floridě v USA a stráví ve vesmíru téměř půl roku. Na Mezinárodní vesmírnou stanici posádku přepravila vesmírná loď Crew Dragon společnosti SpaceX po zhruba 16 hodinách letu.

Start rakety Falcon 9, jež k Mezinárodní vesmírné stanici vynesla vesmírnou loď Crew Dragon s posádkou Crew-4. Zdroj: ESA-S.Corvaja

Samantha Cristoforetti se vrací na Mezinárodní vesmírnou stanici na svou druhou misi, nazvanou

OLOMOUC

Výtvarná soutěž „Make art not war aneb mír očima dětí“

Kdy? do 30.6.

Kde? online - viz web Europe Direct Olomouc

PARDUBICE

Den otevřených dveří v Dopravním podniku města Pardubic

Kdy? 14.5., 9:00-15:00

Kde? Areál vozovny, Pardubice

Krajské kolo soutěže EuropaSecura

Kdy? 25.5., 10:00-14:00

Kde? Knihovna města Hradce Králové, Wonkova 1262/1a, Hradec Králové

PLZEŇ

Budoucnost české infrastruktury

Kdy? 17.5., od 17:00

Kde? online - viz facebook Eurocentra Plzeň

ÚSTÍ NAD LABEM

Den otevřených dveří na zámku Děčín

Kdy? 4.6., 10:00-17:00

Kde? Dlouhá jízda 1254, Děčín

Minerva. Během letu na stanici a ze stanice bude Samantha specialistkou mise. V průběhu jejího působení na stanici zastane roli vedoucí Amerického orbitálního segmentu (USOS) a bude zodpovědná za všechny jeho aktivity.

Posádka bude na palubě Mezinárodní vesmírné stanice mimo jiné řešit i řadu vědeckých úkolů, jedním z nichž bude studie bezdrátové komunikace v rámci projektu agentury ESA Compose-2. Ten má demonstrovat možnosti bezdrátových sítí pro podporu vědeckých experimentů a zajištění přesného řízení a navigace volně letících objektů.

Astronautka agentury ESA Samantha Cristoforetti.
Zdroj: ESA-A.Conigli

26.4.2022

Agentura EUSPA vydala předběžné informační oznámení (PIN) k plánované výzvě k vývoji Evropského demonstrátoru pro služby GNSS (ESD), který poskytuje centralizovanou platformu pro demonstraci nových a vylepšených end-to-end služeb Evropského globálního navigačního satelitního systému (EGNSS).

ESD umožní uživatelům snadno a otevřeně přistupovat k signálům a datům EGNSS, aby mohli testovat nové či vylepšené služby v realistických podmínkách, ověřovat správnou implementaci rozhraní a standardů přijímačů a předvídat a podporovat vývoj nových aplikací.

12.4.2022

Generální ředitel agentury ESA Josef Aschbacher slavnostně otevřel nové Středisko vesmírné bezpečnosti, jehož cílem bude pomoci chránit naši planetu před zvýšenou sluneční aktivitou, rizikovými asteroidy a nefunkčními satelity. Středisko bylo zřízeno v centrále Evropského střediska kosmických operací (ESOC) agentury ESA, sídlící v německém Darmstadtu.

12.4.2022

V reakci na probíhající válku na Ukrajině vytvořila agentura EUSPA celoevropskou platformu #EUSpace4Ukraine sloužící k

propojení start-upů a inovátorů s nevládními organizacemi a dalšími subjekty poskytujícími pomoc lidem zasažených tímto konfliktem. Dne 12. dubna 2022 uspořádala agentura EUSPA webinář, který zainteresovaným technologickým společnostem, neziskovým organizacím a dalším subjektům představil možnosti, jak se do platformy zapojit a navzájem si pomoci najít inovativní řešení.

8.4.2022

Agentura ESA uzavřela jménem Evropské komise smlouvu s firmou Arianespace na vynesení družice Sentinel-1C programu Copernicus na oběžnou dráhu. Copernicus je program pro dálkový průzkum Země koordinovaný a řízený Evropskou unií, konkrétně Evropskou komisí, ve spolupráci s agenturou ESA. Zaměřuje se na pozorování atmosféry, pevniny, moří a klimatu. Je využíván i v oblasti bezpečnost a poskytuje podporu záchranným operacím v případě katastrof a havárií. Družice Sentinel-1C bude na oběžnou dráhu vynesena v první polovině roku 2023 evropskou raketou Vega-C z kosmodromu Kourou ve Francouzské Guyaně.

Družice Sentinel-1C v poslední fázi testování.
Zdroj: Thales Alenia Space

4.4.2022

Agentura EUSPA obdržela 50 návrhů v rámci první výzvy programu Horizont Evropa (Horizon Europe), zaměřené na nacházení inovativních řešení, využívají data a informace z vesmírných technologií jako Galileo, EGNOS a Copernicus. Obdržené návrhy přinášejí možná řešení řady společenských výzev, jako veřejné zdraví, inteligentní mobilita, sdílená ekonomika, ochrana před přírodními katastrofami a zmírnění rizik spojených se změnou klimatu.

Horizont Evropa je výzkumný a inovační rámcový program Evropské unie probíhající v letech 2021-2027. Horizont Evropa je největším inovačním programem, který má potenciál vytvořit významný vědecký, společenský a ekonomický dopad, přispět ke klimatickým cílům a vytvořit nová vysoce kvalifikovaná pracovní místa. Rozpočet programu činí 95,517 mld. euro.

Autorka: Kristina Hubáčková, Euroskop

Projekt francouzského předsednictví: 27 evropských žen, 27 jedinečných cest

© EC / FR PRES

V rámci francouzského předsednictví v Radě Evropské unie vytvořilo francouzské ministerstvo pro Evropu a zahraniční věci ve spolupráci s dalšími francouzskými institucemi a Evropskou komisí projekt, představující portréty 27 inspirativních žen, z nichž každá zastupuje jeden členský stát EU.

Projekt byl představen dne března 2022 v rámci Mezinárodního dne žen. Série portrétů a krátkých videí vyzdvihuje výjimečné příběhy 27 žen z evropské občanské společnosti, včetně umělkyní, sportovkyň, aktivistek, podnikatelů, vědkyň, policistek a akademiček.

Portréty byly vytvořeny ve spolupráci s novinářkou Caroline Delage a byly zveřejněny v online a tištěné podobě ve francouzských médiích. Videá, krátce představující osudy jednotlivých žen je také možné shlédnout na sociálních sítích francouzského předsednictví pod názvem 27 evropských žen, 27 jedinečných cest (27 femmes européennes, 27 parcours uniques).

Českou republiku v projektu zastupuje Eva Zažímalová, biochemička a předsedkyně Akademie věd České republiky. Eva Zažímalová se zabývá výzkumem fytohormonu auxinu – jeho metabolismem a molekulárními mechanismy jeho působení a transportu v rostlinných buňkách. Byla koordinátorkou a řešitelkou mnoha zahraničních i domácích projektů, a podstatnou měrou se podílela na organizaci několika významných mezinárodních vědeckých symposií. Je autorkou nebo spoluautorkou řady vědeckých prací publikovaných v renomovaných mezinárodních odborných časopisech.

Autorka: Kristina Hubáčková, Euroskop

Evropané schvalují reakci EU na válku na Ukrajině

Bleskový průzkum Eurobarometr ve všech členských státech EU, který zveřejněn na začátku května, ukazuje, že mezi občany EU panuje široká shoda ve prospěch reakce EU na ruskou invazi na Ukrajinu. Většina Evropanů se domnívá, že od začátku války projevila EU solidaritu (79 %) a ve své reakci byla jednotná (63 %) a rychlá (58 %). Průzkum byl realizován ve všech členských zemích EU ve dnech 13. až 20. dubna 2022 a prostřednictvím internetu se jej zúčastnilo celkem 26 066 respondentů.

Respondenti jsou ve velké míře nakloněni neochvějně podpoře Ukrajiny a jejímu lidu. Konkrétně více než devět z deseti respondentů (93 %) souhlasí s poskytováním humanitární pomoci lidem zasaženým válkou. Celkem 88 % Evropanů souhlasí s myšlenkou přivítat v EU lidi prchající před válkou a 80 % respondentů schvaluje finanční podporu poskytnutou Ukrajině. Dále 66 % respondentů souhlasí s tím, že „Ukrajina by měla vstoupit do EU, jakmile bude připravena“, 71 % se domnívá, že Ukrajina je součástí evropské rodiny, a 89 % respondentů s Ukrajinci soucítí.

Velmi vysoká je rovněž podpora sankcí uvalených na Rusko po jeho vojenském útoku na Ukrajinu. Převážná většina Evropanů (80 %) schvaluje hospodářské sankce vůči Rusku. Celkem 79 % Evropanů schvaluje sankce proti ruským oligarchům s cílem způsobit politické elitě Ruska odpovědné za invazi zřetelné hospodářské a politické náklady.

Evropané podporují prohloubení vojenské spolupráce v EU

Dvě třetiny Evropanů (67 %) souhlasí s tím, aby EU financovala nákup a dodávky vojenského vybavení na Ukrajinu. Celkem 75 % Evropanů se navíc domnívá, že válka na Ukrajině ukazuje, že „potřebujeme větší vojenskou spolupráci v rámci EU“.

© čtk

Z průzkumu rovněž vyplývá velká podpora opatření EU v oblasti energetiky, jejichž cílem je zbavit Evropu závislosti na ruských fosilních palivech. Panuje široká shoda ohledně plnění zásobníků plynu v EU, aby se zabránilo riziku jeho nedostatku příští zimu (86 %), ohledně přijetí opatření EU ke zvýšení energetické účinnosti budov, dopravy a zboží (85 %) a ohledně toho, že kvůli válce na Ukrajině je naléhavěji zapotřebí investovat do obnovitelných zdrojů energie (84 %). Celkem 90 % Evropanů souhlasí s tím, že by měla být přijata opatření na evropské úrovni s cílem omezit dopad rostoucích cen energie na spotřebitele a podniky, a 86 % evropských respondentů uvádí, že rostoucí ceny energie mají významný dopad na jejich kupní sílu.

Autor: Euroskop, Evropská komise

Eurozprávy z regionů

Debata o zachování českého vinařského a farmářského dědictví

V úterý 19. dubna uspořádaly Eurocentrum Brno a Zastoupení Jihomoravského kraje při EU online debatu, která se věnovala budoucnosti českého vinařství a zemědělství. Debata je součástí cyklu regionálních tematických debat v rámci příprav českého předsednictví v Radě EU.

Hosty, kteří přispěli do debaty, byli prezident svazu vinařů ČR Martin Chlad, Mojmir Baroň z Unie enologů ČR a Lubor Lacina z Provozně ekonomické fakulty MENDELU v Brně. Online video záznam s krátkým vyjádřením zaslal i Stanislav Němec ze Stálého zastoupení ČR při EU v Bruselu.

Podle Stanislava Němce mají vinařství a zemědělství zásadní význam, jelikož hrají roli v národním i globálním poměru. Připomněl, že v návaznosti na momentální dění na Ukrajině je primárně ten druhý aspekt velice podstatný.

Legislativní aktivity, výzvy, týkající se vinařství a zemědělství jako takového, se budou podle něj týkat udržitelného používání pesticidů, ochrany spotřebitele, problematiky opatření proti škůdcům, množství a kvality rostlinného rozmnožovacího materiálu a technické debaty ohledně nízkouhlíkového zemědělství.

Lubor Lacina: Je zvýšení ceny potravin řešením?

Profesor Lacina se vyjádřil, že zemědělská politika by i v

souvislosti s environmentální udržitelností měla směřovat k odpovědi na zásadní otázku, kterou je zvyšování cen pro spotřebitele. Podrobněji se věnoval situaci v Německu, které se tímto problémem zabývá.

Debata, která v Německu v posledních dvou letech probíhala, došla k závěru, že němečtí spotřebitelé jsou ochotni přijmout nárůst cen potravin i o jednu třetinu. Ovšem za předpokladu, že část zvýšené ceny by se projevila vyšším příjmem u prvovýrobců. Zvýšení cen by tedy podle profesora Laciny mohlo vést k lepší pozici zemědělců i environmentální udržitelnosti při pěstování potravin.

Martin Chlad: Patří do tradičního vinařského oboru moderní technologie?

Prezident svazu vinařů, Martin Chlad, podotkl, že technologická úroveň českých vinařství je na velice vysoké úrovni a může se rovnat těm zahraničním. I tento faktor přispívá k tomu, že vinařství může být obhospodařováno menším počtem lidí.

V dnešní době, proces od prvopočátku do samotného konce jsou vinaři podle Martina Chlada schopni dokonce natolik technologizovat, že vinař nemusí prakticky vůbec participovat.

Z marketingového a obchodního hlediska je však podle něj podstatné zmínit fenomén filosofie přístupu k vinařství. I v dnešní době si mnoho vinařských domů zakládá na tradici a rodinných vazbách, kdy chtějí práci zastávat ručně.

Mojmir Baroň: Dopady dotační podpory

Mojmir Baroň upozornil, že dotace pomáhají, ovšem v rámci deformace trhu už je složitější jejich dopad vyhodnotit. Část svého projevu věnoval i okolnostem, za kterých vinaři dotace získávají. Konstatoval, že byť kolikrát vinař dosahuje a má nárokové dotace, byrokratický systém je tak komplikovaný, že není vůbec jednoduché se k nim i poté dostat. Bylo by dle jeho názoru vhodné, aby systémy rozdělování dotací byly transparentnější a méně složité.

Zároveň dodal, že ačkoli jsou dotace z Evropské unie ve vinařství důležité, a to primárně pro „vinařské trpaslíky“ našeho typu, vzhledem k dnešní situaci je pochopitelné, že peníze bude potřeba investovat především do jiných sektorů.

Autorka: Julie Drážďanská, psáno pro Euroskop

České zdravotnictví na špičce Evropy: Evropská spolupráce a výzvy budoucnosti

Zdravotnictví se stalo jednou z nejsledovanějších politik Evropské unie a do veřejného prostoru v poslední době pravidelně vstupovalo především v kontextu pandemie covidu-19. Jakou roli zastává Evropská unie ve zdravotnictví? Jaké jsou aktuální iniciativy EU a co čeká Českou republiku během předsednictví?

O těchto tématech při debatě organizované Eurocentrem České Budějovice diskutovali Iva Kopečná, vedoucí oddělení koordinace sektorových politik COREPER I, Vít Havelka z institutu pro evropskou politiku Europeum a Tomáš Doležal, zakladatel institutu pro zdravotní politiku a lékař.

Role a pravomoci Evropské unie ve zdravotnictví

Pro vyjasnění míry kompetencí Evropské unie ve zdravotnictví na samém počátku debaty Vít Havelka vysvětlil různé stupně evropské spolupráce. Roli Evropské unie, ve smyslu míry zasahování EU do různých politik, můžeme rozdělit na exkluzivní pravomoci, kdy je EU jediná, kdo v dané oblasti přijímá právní normy. Dále na sdílené pravomoci, u kterých se část problematiky reguluje na evropské a část na národní úrovni, a v neposlední řadě na podpůrné pravomoci, ve kterých EU nemá skoro žádné slovo a hraje koordinační roli.

Zdravotnictví, jak poukázal Vít Havelka, spadá do podpůrných a sdílených pravomocí, přičemž záleží na konkrétní oblasti této politiky. V obecné rovině lze říci, že až na výjimky je role Evropské unie v oblasti zdravotnictví omezená a především koordinační, jelikož se všechny členské státy řídí vlastní zdravotní politikou, jež je vždy specifická. Například české zdravotnictví se vyznačuje jednou z nejnižších měr podílu pacientů na nákladech na zdravotní péči a je, i přes existenci sedmi pojišťoven, relativně centralizováno.

Tomáš Doležal však obratem dodal, že české zdravotnictví je oproti ostatním zemím EU nedostatečně digitalizováno a tím, že je postaveno kolem kapacit a poskytovatelů, je málo orientováno na klienta.

Co čeká Českou republiku během předsednictví?

Evropské zdravotnictví bylo v posledních letech formováno především reakcemi na krizi. Dá se proto očekávat, že Česko v nadcházejících šesti měsících, kdy bude předsedat Radě EU, čeká schvalování legislativních rámců, které budou mít za cíl krizové řízení zefektivnit. Již v roce 2020 vznikl základ pro evropskou zdravotní unii, v jejímž rámci bude Unie společně reagovat na zdravotní krizi.

Manévrovací prostor a náplň toho, čím se bude české předsednictví Rady zabývat, ovlivní do značné míry to, co zdědí po předcházejícím francouzském předsednictví. V současnosti se nacházíme v rozběhlém legislativním procesu, z čehož vyplývá, že hlavními úkoly českého předsednictví bude dotáhnout rozjednané legislativní návrhy do konce.

Česko jako automobilová velmoc: Debata v rámci příprav předsednictví

V úterý 12. dubna 2022 proběhla další z cyklu regionálních tematických debat v rámci příprav českého předsednictví v Radě EU, organizovaná pod záštitou Eurocentra Hradec Králové. Jaké trendy můžeme pozorovat v automobilovém průmyslu? Jaké revize unijní legislativy nás čekají? Jak se na tyto trendy připravují české a evropské firmy a co to znamená pro Česko?

Tyto a další otázky zodpověděli Zdeněk Čechura, atašé pro dopravu na Stálém zastoupení ČR při EU, Zdeněk Petzl, výkonný ředitel Sdružení automobilového průmyslu AutoSAP a Stanislav Schneider, odborný koordinátor vnějších vztahů ŠKODA AUTO a.s. Debatu moderoval Jan Sochor, analytik České vodíkové technologické platformy a zakladatel projektu Pan Evropa.

Schneider: Elektromobilita je globálním trendem, není pouze vynucena evropskou regulací

Automobilový průmysl je největším průmyslovým odvětvím v

Klíčovou legislativou, jež české předsednictví čeká, je Evropský společný datový prostor veřejného zdraví, který bude mít za cíl vytvořit infrastrukturu pro sdílení zdravotnických dat. Dále se české předsednictví bude věnovat legislativě související s onkologickými onemocněními, a to pravděpodobně ve formě doporučení Rady. Jde o téma, ve kterém se Česká republika dlouhodobě profiluje a její zapojení může být přínosem pro celou Evropskou unii.

Třetím tématem, kterým se chce ČR zabývat, je očkování a posilování zdravotní gramotnosti populace, jelikož téma se pojí s mnoha dezinformacemi. V současné době také probíhá vyjednávání Pandemické úmluvy, o které bude Česká republika pravděpodobně po boku Evropské komise jednat na půdě Světové zdravotnické organizace.

Českou republiku během předsednictví čeká nemalá řada významných úkolů, které budou navíc zajisté formovány současnou bezpečnostní situací a migrační vlnou. „Role předsednictví však netkví v tom prosadit maximum priorit, ale spíše fungovat v rámci půl roku jako čestný makléř, snažit se o dosahování kompromisů a moderovat debatu,“ připomněla Iva Kopečná.

Doležal: Digitalizace zdravotnictví má velký potenciál, pokud se udělá dobře

Tomáš Doležal se zaměřil na digitalizaci zdravotnictví, která je podle něj nositelem obrovského potenciálu. Zároveň je důležité ji provést kvalitně a tak, aby ve výsledku nepředstavovala jen větší zátěž pro lékaře a menší prostor pro komunikaci s pacientem, jak tomu bylo například ve Spojených státech amerických.

Pobaltí uvedl Doležal jako příklad zemí s rychlou a levnou digitalizací. Skandinávie se též pyšní efektivní digitalizací a i Francie a Německo, které začaly později, dosáhly v této oblasti kvalitních výsledků. Digitalizace je důležitá i kvůli tomu, že se nacházíme před érou, kdy bude počet lékařů stagnovat. Jako viníka lze pokládat mimo jiné vyčerpání jako následek pandemie covidu-19, nebo demografickou křivku a stárnoucí populaci.

Autorka: Barbora Novotná, psáno pro Euroskop

České republice, které představuje více než 9% našeho HDP a 24% českého vývozu. Právě proto, jak klíčovou roli tento sektor v České republice hraje, se řečníci na úvod debaty zaměřili na to, jak mohou

současné trendy v automobilovém odvětví ovlivnit naši zemi a budoucnost českého hospodářství. Diskuzi zahájil Zdeněk Čechura, podle kterého je přechod na bezemisní mobilitu v současnosti v Bruselu bez jakýchkoliv pochyb vnímán jako nezvratný trend, čemuž odpovídá i podoba regulací a pobídek na evropské úrovni. Téma bezemisní mobility je navíc úzce provázáno i s dlouhodobými cíli Unie v oblasti klimatu, které zahrnují právě požadavek na dekarbonizaci dopravy.

Stanislav Schneider se zaměřil na to, jaké konkrétní trendy v současnosti vnímá automobilka Škoda Auto a jak na současný vývoj v automobilovém průmyslu reaguje. Se Zdeněk Čechurou souhlasil Schneider v tom, že přechod na elektromobilitu je v tuto chvíli již prakticky daná věc. Zdůraznil ale, že se nejedná o trend vynucený evropskou regulací, ale o globální otázku, dalece překračující hranice Evropské unie. Škoda Auto proto s elektromobilitou počítá ve svých produktových plánech do roku 2030 a je připravena na to, že bude vyrábět 50%-70% plně elektrifikovaných modelů. Navíc Škoda Auto počítá s tím, že do roku 2030 představí minimálně tři nové plně elektrické modely. Kromě elektromobility Stanislav Schneider zmínil jako neméně důležité trendy digitalizaci a práci s daty, které mají vysoký potenciál pro nové zdroje příjmů do budoucna.

Čechura: Prosazovat technologickou neutralitu se Česku zatím poměrně daří, a to zejména v nákladní dopravě

Zdeněk Petzl zdůraznil, že je důležité se nesoustředit pouze na osobní, ale i na nákladní dopravu, ve které je situace výrazně složitější. Mezi českými dodavateli je podle něj ale poměrně dobrá připravenost, přestože přechod na elektromobilitu představuje obrovské investice. Minimálně 90% firem podle něj dnes buďto již dodává do nových typů pohonů a nebo jsou připraveny si rozšířit portfolio.

Dalším tématem debaty byla evropská legislativa, ve které se právě rozvoj elektromobility výrazně odráží. Zdeněk Čechura nejprve krátce představil balíček Fit for 55, který kromě dalších sektorů řeší právě automobilovou dopravu. Za dva stěžejní body balíčku v oblasti dopravy pak označil snižování emisí a ukončení prodeje vozidel se spalovacími motory do roku 2035. Důležitým, ale méně

často zmiňovaným tématem, který balíček také řeší, je podle něj také rozvoj infrastruktury pro alternativní paliva. Ta zahrnuje zejména rozvoj veřejných dobíjecích stanic jak pro osobní, tak pro nákladní vozidla. Velmi očekáváný je také návrh emisní normy Euro 7, který by měl stanovit přísnější limity pro emise CO₂ u vozidel.

Dlouhodobou pozicí, kterou se Česká republika snaží prosazovat, je technologická neutralita. Podle Čechury se to Česku zatím poměrně daří, a to zejména pokud jde o nákladní dopravu. V nákladní dopravě totiž rozvoj trhu není tak jednoznačný jako u osobní dopravy. Někteří výrobci nákladních vozidel se sice soustředí na elektromobilitu, velmi skloňovaným tématem je ovšem i využití vodíku, a to zejména při přepravě zboží na dlouhé vzdálenosti.

Petzl: Snahy o zpřísnování legislativy by měly odrážet to, jak dlouho automobilkám trvá se přizpůsobit

Zdeněk Petzl k tématu evropské legislativy dodal, že v současné době také dochází ke zrychlování náběhů a souběhu různých požadavků. Jde například regulaci emisních norem CO₂, která není vždy v souladu s požadavky na regulaci emisí ostatních zplodin. Automobilky se tak dostávají pod extrémní tlak. Vývojový cyklus osobního automobilu může trvat pět a více let, u nákladních vozidel pak často jde o deset let a více. Automobilky tak riskují, že nebudou schopny reagovat na změny regulací, které přicházejí v daleko kratším horizontu. Výrobci automobilů jsou tedy podle Petzla staveni do velice složité pozice, kdy neví, zda mají vůbec zahajovat vývoj některých vozidel, který pak kvůli zpřísnování legislativy může být zastaven. Tato nejistota ovšem v konečné rovině bude mít negativní vliv i na samotné zákazníky, kteří budou mít k dispozici omezený výběr produktů.

S tím souhlasil i Stanislav Schneider, který zdůraznil, že automobilky vnímají přechod na bezemisní mobilitu jako příležitost, je však potřeba, aby byly příslušné normy racionální a realistické. Na závěr Zdeněk Petzl dodal, že v oblasti přechodu na bezemisní mobilitu nejde pouze o finální produkt, ale i o celkovou transformaci výroby na uhlíkově neutrální.

Autorka: Kristina Hubáčková, Euroskop

Debaty na téma jaderné energetiky v kontextu Zelené dohody pro Evropu

Tématem šesté regionální debaty organizované Eurocentrem Jihlava v rámci nadcházejícího předsednictví České republiky v Radě Evropské unie byla Jaderná energetika v kontextu Zelené dohody, která je v dnešních dnech velmi aktuálním a živým tématem.

Válka na Ukrajině tématu přidává na důležitosti vzhledem k energetické bezpečnosti a nezávislosti na Ruské federaci jak České republiky, tak i celé Evropské unie, která směřuje k čisté a bezuhlíkové energetice.

Nejen Česká republika se do značné míry v rámci této transformace spoléhala na zemní plyn. Jak se tato skutečnost mění ve světle ruské invaze na Ukrajinu a jakou roli zde hraje jaderná energetika? Nejen o tom spolu hovořili předsedkyně Státního výboru pro jadernou bezpečnost Dana Drábová, zvláštní velvyslanec České republiky pro energetickou bezpečnost Václav Bartuška a výzkumný pracovník Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy Vojtěch Kotecký. Debatu moderoval redaktor Hospodářských novin Ondřej Houska.

Je ruská invaze na Ukrajinu vzpruhou pro jadernou energetiku?

Úvodního slova se ujal Václav Bartuška, který popsal extrémní energetickou situaci, kdy se zemní plyn pro Evropu stává velkým otazníkem. Upozornil, že pokud by Rusko vyplo dodávky zemního plynu, či by nebyl dostupný z jiných důvodů, nebude možné ho okamžitě či v krátké době nahradit, vzhledem k tomu, že tvoří 40 % evropské spotřeby. Zároveň by tato situace mohla urychlit přechod k zelené energii a obnovitelným zdrojům.

Vláda ČR v březnu tohoto roku schválila zahájení tendru na dostavbu bloku jaderné elektrárny Dukovany. Odhadovaná cena je 160 miliard korun a měl by být dokončen v roce 2036. Podle Dany Drábové je debata o ceně předčasná, ale předpokládá, že cena bude vzhledem k inflaci vyšší a nemusí být konečná. Jestliže bude stavba zahájena v roce 2029, mohl by být dodržen termín dostavby.

Je nárůst cen energií něco, na co si musíme zvyknout?

Velvyslanec Bartuška potvrdil, že obava je jednoznačně

opodstatněná. Dle jeho názoru budeme svědky situace, která nastala v 70. letech a po nich díky ropným šokům, které zahaly západní ekonomiky do recese a zároveň vedly k výraznému snížení podílu ropy jako primárního zdroje energie v mnoha zemích světa, které začaly s investicemi do jaderných bloků.

Podle Vojtěcha Koteckého by mohlo dojít k ještě dramatičtějšímu přestavění energetického systému než v 70. letech. „Dříve se odcházelo pouze od ropy, dnes odcházíme od ropy, uhlí i zemního plynu víceméně zároveň.“ Dodává, že velkým rozdílem je i fakt, že západní země v 70. letech reagovaly v panice a musely velmi rychle nalézt řešení, zatímco na tuto transformaci se Evropa systematicky připravovala několik let.

K tomuto názoru se přiklání i Dana Drábová, podle které vysoké ceny energií umožní stavby nových zdrojů a dodala, že: „Ceny energií či zdrojů mají podobně cyklický vývoj. Občas se ale stane,

že zasáhne skoková nerovnováha, například pandemie či současná válka na Ukrajině, která na nějakou dobu tento systém rozkývá více než by bylo způsobeno běžnými ekonomickými cykly.“

Jednota Evropské unie v rámci bezpečnosti jaderné energie

S ohledem na celoevropskou dimenzi tématu řečníci diskutovali především o postojích Německa a jeho ochotě k obnově jaderné energetiky. Velvyslanec Bartuška upozornil na nemožnost obnovy německé jaderné energetiky z technických a ekonomických důvodů.

S ním souhlasila i Dana Drábová, která zdůraznila, že hlavním aspektem je především nedůvěra v dlouhodobou budoucnost jaderných elektráren a Německo tak nemá motivaci je udržovat v provozu. Na druhou stranu Vojtěch Kotecký nevyklučuje možnost, že by se Německo vrátilo k jaderné energetice, ovšem nebude to možné se stávajícími reaktory.

Role obnovitelných zdrojů

V předpovědích množství energie, která bude vyráběna z obnovitelných zdrojů, je podle Vojtěcha Koteckého potřeba obezřetnosti. „Solární elektrárna je dnes desetkrát levnější, než byla před deseti lety. Předvídat, jaký bude potenciál některých technologií za např. dvacet let, je něco, v čem bychom měli být opatrní,“ řekl.

Moderní technologie, především solární panely, mají ovšem jedno velké úskalí, na které závěrem upozornila Dana Drábová, a to vzácné materiály potřebné k jejich výrobě. Ty z velké části ovládá Čína, což by mohlo opět zkomplikovat evropskou snahu o energetickou nezávislost na jiných státech.

Autorka: Lucie Hejnová, psáno pro Euroskop

Přednáška a workshop pro seniorský klub v Karlových Varech

Oslovovat veřejnost napříč generacemi jsme si vyzkoušeli už v minulém roce. Hned jak to tedy letos bylo možné, domluvili jsme se s jedním ze seniorských spolků Senioři Karlovy Vary na uspořádání kreativního workshopu.

Akce se konala v úterý 22. března ve spolkové klubovně a začala představením Eurocentra a střediska EUROPE DIRECT Karlovy Vary, jeho činností a informacemi o Zelené dohodě pro Evropu. Povíдали jsme si také o blížícím se předsednictví České republiky v Radě EU. Nakonec jsme si zasoutěžili se zábavným kvízem o EU s cenami a tombolou.

Dále následovala krátká přednáška o krušnohorských tradičních řemeslech vycházejících z přírodních podmínek našeho kraje. Po přestávce jsme pokračovali workshopem pletení košíků z pedigu (přírodní materiál z ratanové liány) podle krušnohorské tradice. Kurz vedla lektorka výtvarných technik. Celkem vzniklo 15 výrobků, z nichž 8 se přihlásilo do soutěže o nejhezčí výrobek. Výrobce košíku s nejvyšším počtem lajků na facebooku bude odměněn drobnou cenou.

Při besedě a tvoření nám zbylo dost času na povídání o současnosti i minulosti se členkami seniorského spolku a těšíme se na další společnou akci!

Autorka: Jana Michková, Eurocentrum Karlovy Vary

Debaty o vzdělávání a mediální gramotnosti v kontextu hybridních hrozeb

V úterý 5. dubna proběhla pod záštitou Eurocentra a Europe Direct Liberec online debata věnovaná otázce vzdělávání, mediální gramotnosti a digitálních kompetencí v kontextu hybridních hrozeb. K tématu promluvil ředitel Pražského inovačního institutu Bohumil Kartous, analytik programu Kremlin Watch v bezpečnostním centru Evropské hodnoty Adam Sybera a spoluzakladatelka spolku Zvol si info Kateřina Kůmpel.

Debaty je součástí cyklu regionálních tematických debat v rámci příprav českého předsednictví v Radě EU.

Kartous: Klíčové je celoživotní vzdělávání a podpora učitelů

Debatu zahájil Bohumil Kartous, podle něhož je základem skutečně efektivního vzdělávání v oblasti dezinformací příprava a vzdělávání učitelů, kteří často sami nemají příliš velký přehled v tom, jak při výuce pracovat s informacemi a zasazovat je do širšího společenského a politického kontextu. Právě příprava učitelů je podle Kartouse hlavní výzvou v oblasti mediální gramotnosti mladších generací a bude vyžadovat změnu vzdělávacího systému jako takového. Neméně důležitou výzvou je pak podle něj menší schopnost části české dospělé populace pracovat s informačními zdroji a vyhodnocovat jejich relevanci, která se pak odráží právě na jejich snížené schopnosti rozpoznávat nepravdivé a zavádějící informace.

Na Kartouse navázal Adam Sybera, který zdůraznil, že jednou ze stěžejních výzev dneška je nutnost občanské odolnosti. Velká část české společnosti podle něj totiž dezinformace šíří proto, že v

mediálním prostoru tápe a nedokáže se ve velkém množství informací vyznat. Kateřina Kůmpel souhlasila s ostatními řečníky v tom, že celistvý a systémový přístup ke vzdělávání učitelů je hlavním předpokladem a zároveň hlavní výzvou boje proti šíření dezinformací.

Sybera: Studenti a učitelé by neměli být připravováni jen na současnost, ale i na výzvy budoucnosti

Debaty se věnovala i schopnosti vzdělávání reagovat na změny ve společnosti. Podle Adama Sybery je třeba propojit sektor vzdělávání s oblastí výzkumu a vývoje a vytvořit tak koordinaci, která našemu školství pomůže snadněji reagovat na technologický rozvoj a společenskou změnu s ním spojené. Dokud jako společnost nedokážeme reagovat na často skokový vývoj digitálních technologií a nezměníme celkový přístup k čerpání informací, nedokážeme dělat velké pokroky ani v oblasti vzdělávání a boji proti hybridním hrozbám.

To se podle diskutujících týká i toho, že by mediální gramotnost neměla být vyučována jako samostatný předmět, ale měla by prostupovat všechny předměty a obory vzdělávání. Podle Bohumila Kartouse by mediální vzdělávání a práce s informacemi měly být součástí společné přípravy učitelů, protože práce s informačními zdroji se týká každého z nich a každý z nich by měl být schopen v tomto ohledu se studenty pracovat efektivně.

Kůmpel: I starší generace je technicky zdatná. Umí vyhledávat a ověřovat informace, často ale neví, že to má dělat

Dalším tématem debaty byly rozdíly v práci s informacemi a mediální gramotnosti napříč generacemi. Kateřina Kůmpel shrnula, že mediální gramotnost se u mladších generací rozšiřuje, což je i projevem toho, že se s ní začíná při vzdělávání více pracovat. Rozdíl mezi mladší a starší populací naopak podle ní není zásadně ovlivněn jejich technickými znalostmi. Starší generace má podle Kůmpel technickou zdatnost také. Starší lidé vědí, jak si informace vyhledat, problémem ale je, že neví, že si je vůbec vyhledávat a ověřovat mají.

Na závěr se řečníci shodli, že jsou dezinformace často velkým problémem a dokonce i tabu v rámci rodiny. S lidmi, kteří věří dezinformacím, by pak podle Kůmpel měli příbuzní mluvit zejména pomalu a opatrně a nezahlcovat je dalšími fakty a informacemi.

Autorka: Kristina Hubáčková, Euroskop

Jak na bezpečné online nakupování v EU? Odpověděl seminář EC Pardubice

Zodpovězení této a dalších otázek proběhlo dne 5. dubna 2022 na půdě Dopravní fakulty Univerzity Pardubice během stejnojmenného semináře. Pozvání na akci přijal Mgr. Ondřej Tichota z Evropského spotřebitelského centra ČR.

Studenti měli možnost diskutovat na současné evropské téma a dozvědět se tipy a rady, jak nakupovat online a bezpečně. S blížící se dovolenkovou sezónou byl seminář primárně zaměřen na online nákup zájezdů či letenek u českých i zahraničních agentur a případné řešení vzniklých problémů na cestách. Klienti tak mají například právo na náhradu škody v hodnotě 250 – 600 EUR, a to při zrušení letu 14 dní před plánovaným odletem ze strany

dopravce.

Další kompenzace by měly nastat již při dvouhodinovém zpoždění letu, například formou zajištění občerstvení. V případě zasažení vyšší mocí v podobě sněhu, sopečného prachu či náledí, kdy nemůže být letecká doprava zajištěna, je dopravce povinen pro klienta zajistit náhradní dopravu do cílové destinace.

Na semináři byly rovněž předány informace týkající se Montrealské úmluvy, která hovoří o náhradě škody při ztrátě, poškození či zpoždění dopravy zavazadla na místo určení. V takovém případě je doporučeno řešit situaci ihned na letišti, a to vyplněním tzv. PIR reportu, který se následně zasílá dopravci. V případě, že se zavazadlo neobjeví do 21 dnů, je považováno za

ztracené. Z tohoto důvodu byli posluchači upozorněni na řádné zajištění cestovního pojištění, a to s možností pojištění zavazadel pro případ výše uvedených rizik.

Posluchači tak byli seznámeni s praktickými informacemi, radami na cesty a problémy či nepříjemnými situacemi, které mohou nastat, i když si je ne vždy připouštíme. Seminář však přinesl také řešení, a to v podobě mobilní aplikace ECC-Net Travel, jež obsahuje užitečné fráze ve všech úředních jazycích EU. Aplikace tak pomůže uživatelům řešit vzniklé problémy na cestách či vymáhat jejich spotřebitelská práva v jiných zemích EU.

Autorka: Lucie Boukalová, Eurocentrum Pardubice

Pozvánka na den otevřených dveří v Dopravním podniku města Pardubic

Eurocentrum Pardubice a Dopravní podnik města Pardubic, a.s. zvou všechny zájemce k návštěvě areálu Dopravního podniku města Pardubic a.s., který v letošním roce slaví výročí 70. let trolejbusové dopravy! Právě při této příležitosti otevírá své brány veřejnosti poprvé od roku 2015.

Návštěvníci se mohou těšit na prohlídku samotné vozovny včetně jejího technického zázemí. Ke zhlédnutí budou nejen tyto prostory, ale na místě budou také vystaveny historické i moderní vozy. Lákavou součástí programu bude vyhlídková jízda po městě a jeho přílehlém okolí.

Vozový park prošel v nedávné době velmi náročnou a nákladnou obměnou. Nákup nových autobusů a trolejbusů byl podpořen z fondů Evropské unie. Přijměte pozvání s námi posoudit výsledek

těchto změn. Uvidíte, že čas, jenž s námi strávíte, bude stát určitě za to!

Co vše bude během dne možné navštívit?

V rámci komentované prohlídky budou otevřeny běžně nepřístupné části areálu vozovny. Návštěvníci tak budou moci nahlédnout mimo jiné například do prostor údržby, myčky, lakovny či autoškoly. Jednotlivé skupinky bude provázet odborný personál, který rovněž zodpoví případné dotazy. Na prohlídku není třeba předchozí registrace.

A na jaký doprovodný program se můžete těšit?

Veškerý program v průběhu dne bude zdarma. Pro děti bude připraveno množství aktivit na různých stanovištích, za které budou odměněny drobnými cenami. V průběhu celé akce bude zajištěna hudba. Vystoupení pro naše nejmenší si připraví paní Markéta Havlová. Děti se tak mohou těšit na vyprávění pohádky za doprovodu široké škály hudebních nástrojů.

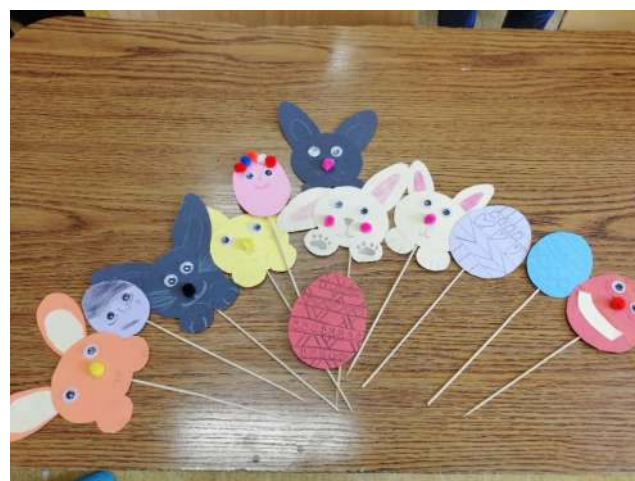
Na akci nebude chybět ani stánek Eurocentra Pardubice a Domu zahraniční spolupráce s informacemi o Evropské unii, evropských příležitostech pro mládež či o blížícím se českém předsednictví v Radě EU. Součástí budou rovněž soutěže o drobné ceny na cesty!

Autor: Eurocentrum Pardubice a Dopravní podnik města Pardubice, a.s.

Velikonoce v Evropské unii

Pro křesťany oslava zmrtnýchvstání Ježíše Krista, pro Židy památka vyvedení svého národa ze egyptského otroctví a z pohanského hlediska zkrátka oslava jara. Každý si pravděpodobně udržujeme svůj vlastní způsob, jakým slavíme Velikonoce. Plzeňské Eurocentrum proto připravilo sérii přednášek pro žáky základních škol, během nichž se účastníci seznámili s historií Velikonoc, jejich významem a způsobem jakým se tradičně oslavovaly.

Žáci plzeňských základních škol, základní školy ve Vejprnicích a Masarykovy základní školy v Klatovech se tak dozvěděli, že například pro pohany byly Velikonoce především svátky vítání jara a probouzení přírody. S tím se pojí i slavnosti boha Marta, podle kterého dostal březen svůj název v mnoha světových jazycích. Dále se žáci dozvěděli, z jakého důvodu se slaví Velikonoce a kdo to byl například Ježíš Kristus.

Součástí Velikonoc je samozřejmě také doba postní. Malí posluchači se seznámili jak s tradičními pokrmy, které se v tomto období připravovaly, ale také jim byly představeny jednotlivé postní neděle včetně tradic, které je provázely.

První, spíše teoretická, část prezentace byla zakončena objasněním významu různých symbolů Velikonoc. Ve druhé, už praktičtější a zábavnější části prezentace jsme si povídali o vybraných členských zemích Evropské unie a jejich národních obyčejích. Nechyběly například španělské průvody bratrstev, či odhalení německého původu velikonočního zajíčka, jehož popularita expandovala do

celého světa. Velkému zájmu se těšilo také Řecko, hlavně ostrov Korfu, kde lidé tradičně vyhazují nádobí z oken.

Po krátké přednášce měly děti možnost ověřit si svoje nově nabyté znalosti v tematické křížovce a spojovačce. Pro kreativní duše jsme si připravili ještě dílničku, kde si mohly vytvořit zápichy do květináčů ve formě velikonočních vajíček nebo zajíčků. Cyklu přednášek se dohromady zúčastnilo více než 300 žáků a pedagogů.

Autorka: Nikola Zajícová, Eurocentrum Plzeň

Zelená dohoda pro Evropu. Co znamená pro české podnikatele?

Lídr Evropské unie si v posledních letech předsevzal nebývalé ambiciózní cíle v oblasti ochrany klimatu a životního prostředí. Balíček legislativních norem a nástrojů, označovaný jako Zelená dohoda pro Evropu, má učinit z Evropy globální vzor v úsilí mírnit dopady klimatické změny. Zároveň však tento cíl představuje velkou výzvu pro soukromý sektor. Jak se s ní mohou vypořádat čeští podnikatelé – a jaké příležitosti jim naopak otevírá? O tom byla online debata ze série debat před českým předsednictvím v Radě EU, kterou uspořádalo Eurocentrum Zlín.

© Pixabay

Debaty se zúčastnili Lenka Vaněk ze společnosti ČEZ ESCO, Lukáš Ferkl reprezentující firmu Envitrail a Josef Schwarz, působící v Generálním sekretariátu Evropské komise. Role moderátorky se ujala Iveta Táborská, ředitelka Krajské hospodářské komory Zlínského kraje.

Zelená dohoda stále žije. ČR bude při předsednictví moderovat debatu

Schwarz na úvod konstatoval, že ačkoli nyní zaznívají hlasy ohledně toho, že Evropa bude muset s ohledem na válku na Ukrajině slevit ze svých klimatických ambic, ve střednědobém a dlouhodobém horizontu stále platí, že cesta vede přes obnovitelné zdroje energie. „Green Deal stále žije,“ nepřipustil pochybností Schwarz, jenž v krátkodobém výhledu očekává úsilí o zredukování závislosti na Rusku. Zelená dohoda stanovuje cíle, jichž chce Evropská unie v environmentální oblasti dosáhnout, ovšem jak Schwarz podotkl, konkrétní podoba dílčích legislativních norem, které mají vést k naplnění ambic Zelené dohody, ještě zůstává otevřená a není finální.

V souvislosti s nadcházejícím českým předsednictvím v Radě EU

se tím otevírá příležitost i pro Českou republiku, jež bude moderovat debatu. Jednou z českých priorit je například půda a její ochrana. Z hlediska dopadů na soukromý sektor Schwarz připustil, že v době pandemie koronaviru byla pro firmy situace složitá, navzdory tomu ovšem i během pandemie některé společnosti dokázaly provádět inovace.

EU je vzorem k zelené transformaci. Nebude-li jím, zbytek světa nebude dělat nic

Schwarz se vyjádřil i k problému, co se stane, zůstane-li Evropa ve svých klimatických a environmentálních snahách osamocena. „EU je vzorem k zelené transformaci,“ prohlásil Schwarz a doplnil: „Pokud EU nebude dělat, co činí, zbytek světa nebude dělat nic nebo bude postupovat pomaleji.“ Český pracovník Evropské komise zároveň vyjádřil přesvědčení, že velké firmy by měly úsilí směrem ke zlepšování klimatické situace provádět i z vlastní iniciativy a legislativně dané povinnosti by měly toto jejich úsilí pouze doplňovat a posilovat.

Vhled do toho, jak konkrétně se promítají evropské environmentální ambice do činnosti firem, poskytl divákům další z řečníků Ferkl. Podle něj je v oblasti zaznamenávání informací o uhlíkové stopě tlak trhu výraznější než tlak státu. V současnosti existuje celá řada nástrojů, které mají zajistit, že společnosti vyhodnocují dopad svých aktivit na životní prostředí a přijímají opatření na základě tohoto vyhodnocení. Jedním z těchto nástrojů je například ESG Report, jenž představuje mechanismus hodnocení forem z pohledu trvale udržitelného rozvoje. Evropská unie nyní připravuje směrnici „Corporate Sustainability Reporting Directive“, která má zavést povinnost, aby určité firmy sledovaly nefinanční ukazatele dopadů svých činností a informovaly o nich.

Cesta vpřed? Inovace, které snižují energetickou náročnost

Uhlíkovou stopu je podle Ferkla snadné spočítat, avšak podstatnější je prováděnou analýzu rozčlenit na jednotlivé kategorie, aby bylo možné konkrétně zjistit, jaký dílčí aspekt činnosti má největší dopad na životní prostředí. „Aby z toho firma měla užitek, je třeba to vyhodnotit auditním způsobem,“ zdůraznil Ferkl. A kudy podle něj vede v oblasti klimatických ambic Evropské unie cesta vpřed? „Skrze inovace, které snižují energetickou náročnost,“ uvedl.

Vaněk v debatě rovněž zastupovala soukromou sféru. Její společnost usiluje o to, aby budoucnost Evropy byla bezpečná a soběstačná. Vaněk vnímá pozitivně, že snahy o dekarbonizaci vedou k dosahování energetických úspor. Sama má zkušenost s podporou firem, které plánují provést opatření za účelem ekologizace svých aktivit. Ostatně stát se lídrem v oblasti dekarbonizace a úsporných, efektivních a ekologicky šetrných řešení je cílem společnosti, kterou zastupuje. Jak v debatě podotkla,

EUROLISTY

motivací k přijímání opatření za účelem ekologizace může být nejen ekologizace sama o sobě, ale mnohdy i navýšení komfortu, neboť tyto cíle se nevyklučují.

Autor: Petr Pospíšil, Euroskop

Velikonoční kamínky

Děti z vybraných mateřských škol v Kraji Vysočina tvořily putovní kamínky s velikonočními motivy a přitom si poslechly naše povídání o velikonočních zvycích v evropských zemích. Proč putovní kamínky? Na druhé straně kamínku bylo napsáno poštovní směrovací číslo dané školky a poté během pravidelné procházky děti své kamínky poschovávaly a následně hledaly kamínky kamarádů.

Autorka: Michaela Neumannová, Eurocentrum Jihlava

Francie křížem krážem

Cestovatel Jiří Hošek přijel 11. dubna besedovat do Městské knihovny v Jihlavě o svých cestách Francií, zemi aktuálně předsedající Evropské unii.

EUROCENTRA

Vydavatel:

Odbor komunikace o evropských záležitostech (OEZ)

Adresa:

nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

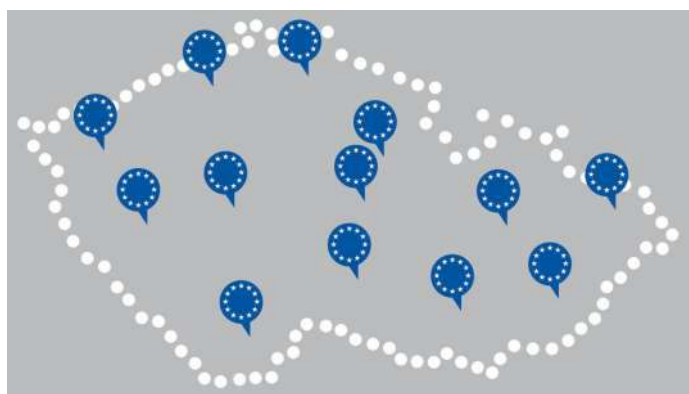
Email:

euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Eurocentra jsou informační místa zřízená Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz